

Boerstånds – en art under spridning

Boerstånds *Senecio inaequidens* är en sydafrikansk art som förefaller vara på väg att etablera sig och bli vanlig, åtminstone i södra Sverige. Den påträffades första gången i Sverige 1948 och därefter 1990. Sedan snart 20 år tillbaka har den dykt upp på ett flertal ställen och börjat sprida sig kraftigt på några av dem.

Beskrivning. Boerstånds är en perenn växt som blir drygt en halv meter hög. Äldre exemplar blir busklike med nedtill förvedade grenar. Blommorna är klart och lysande gula.

Ursprung. Boerstånds är ursprunglig i Sydafrika där den växer på högplatån Highveld, ca 1400-2800 m över havet. Växtplatserna utgörs av branta sluttningar, sand- och grusbankar vid vattendrag etc, det vill säga på mark där växtligheten inte är slutet. På senare tid har boerstånds spritt sig till andra biotoper med svag konkurrens som vägkanter och dynområden och förekommer nu i en stor del av södra Afrika.

Spridning. Till Europa kom arten med importerad ull under 1800-talets senare del och etablerade sig främst i närheten av ullspinnerier i Frankrike. En mer omfattande spridning fick den först under 1970-talet från trakten av Liège in i västra Tyskland. Spridningen har framför allt skett längs vägar och järnvägar och gått mycket snabbt under de senaste årtiondena.

Man har spekulerat i att spridningen i centraleuropa skulle bero på klimatförändringar där en längre vegetationsperiod skulle gynna arten och även menat att den knappast skulle kunna sprida sig längre norrut i Europa. Det senare motsägs dock av den expansion som vi nu kan se i Sverige.

Svenska lokaler. I Sverige iaktogs boerstånds för första gången 1948 i Göteborg och sedan dröjde nästa fynd till 1990 vid Tranås. Arten är nu känd från åtskilliga lokaler i Sverige. Sin rikaste förekomst torde den ha på bangårdsområdet i Malmö och därnäst kommer troligen förekomsten i Oskarshamn. I Småland är arten nu känd från följande kommuner: Gislaved (upptäckt år 2000), Jönköping (2001), Nässjö (2003), Oskarshamn (1999), Tranås (1991), Västervik (2008) och Växjö (2008). På Öland sågs den första gången 2012.

Referenser

Heger & Böhrer 2006: NOBANIS - Invasive and alien species fact sheet - *Senecio inaequidens*. Online Database of the North European and Baltic Network on Invasive Alien Species.

Smålands Flora 2007.

Starfinger, Kovarik & Iserman 2006: *Senecio inaequidens* DC. (Asteraceae), Schmalblättriges Greiskraut. Artensteckbrief

Svensson, Å. & al. 2009: Boerstånds – en framgångsrik inkomling. *Botaniska Notiser* 2009: 15-20.

Reviderad 2014-09-12.

Boerstånds från södra hamnområdet i Oskarshamn 2007.

I herbarium OHN finns cirka 25 belägg från bland annat de småländska växtplatserna.